

## **Abstrakt**

*Východiska:* Podle statistické ročenky Vězeňské služby ČR bylo v roce 2022 uvězněno 17 498 osob. Z tohoto počtu bylo 1 486 žen. Podíl osob, které užívají návykové látky rizikově je v populaci vězněných osob přibližně 30 %. Vycházíme-li z tohoto předpokladu, tak v roce 2022 ve výkonu trestu odnětí svobody bylo přibližně 500 žen rizikově užívající návykové látky. Ve věznici mohou ženy absolvovat léčbu závislosti na specializovaném oddělení SpO1 ve Věznici a Ústavu pro výkon zabezpečovací detence Opava. Do oddělu jsou zařazovány ženy se soudně nařízeným ochranným léčením spolu se ženami, které si o zařazení na oddíl požádají z vlastního rozhodnutí. Program je akreditován zdravotnickým odborem Generálního ředitelství VS ČR. Léčbu na tomto oddělení absolvovalo od začátku činnosti do konce roku 2023 celkem 612 žen.

*Cíl:* Cílem práce je popsat a zhodnotit léčebný pobyt na specializovaném oddělení SpO1 ve Věznici a ÚPVZD Opava pohledem bývalých klientek a získanými poznatky se inspirovat pro praxi na tomto oddělení nebo pro každé další oddělení s ženskou klientelou. Dílčím cílem je získat poznatky o fungování a realizaci terapeutických aktivit na tomto oddělení.

*Soubor:* Výzkumný soubor je tvořen bývalými odsouzenými ženami, které absolvovaly léčbu závislosti na SpO1 od počátku zahájení činnosti do července roku 2023. Jednalo se o ženy s nařízenou ochrannou léčbou a stejně tak jako o ženy, které se k léčbě rozhodly dobrovolně.

*Metody:* Sběr kvalitativních dat proběhl formou individuálního polostrukturovaného rozhovoru s 12 respondentkami, který se uskutečnil prostřednictvím osobního setkání nebo formou online setkání přes videohovor prostřednictvím aplikací WhatsApp a Messenger. Kvalitativní data od účastnic byla fixována na záznamový arch. K analýze získaných dat byla použita metoda vytváření trsů, metoda prostého výčtu a metoda kontrastů a srovnávání.

*Výsledky:* Na oddělení SpO1 ve Věznici a ÚPVZD Opava probíhá kvalitní terapeutická práce se závislými ženami. Oddělení poskytuje bezpečné a profesionální prostředí pro léčbu závislosti. Léčebná témata jsou v programu velmi dobře teoreticky zpracována, ale limitem terapeutické práce v rámci výkonu trestu odnětí svobody je nedostatečná praktická příprava na život po propuštění. Ženy mají po propuštění a v následné péči specifické potřeby.

*Závěr:* Pro další zlepšování služby je vhodné posilňovat v rámci léčby ve výkonu trestu odnětí svobody zejména praktickou část léčebného procesu, a systémově podporovat následnou individuální péči po propuštění z věznice. Výsledky se lze inspirovat pro terapeutickou práci s populací vězněných žen a mohou posloužit jako seznámení s aktivitami na SpO1 pro ženy. Výsledky práce je nutné dále rozpracovat.

## **Klíčová slova:**

léčba závislosti – výkon trestu odnětí svobody – ženy – věznice Opava